

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 octombrie 2019 în cauza penală privindu-l pe

Rădiță Ruslan XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 23.11.2017 – 26.07.2018 (prima instanță);
2. 20.08.2018 – 09.10.2019 (instanța de apel);
3. 17.12.2019 – 10.03.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț /sediul central/ din 26 iulie 2018, Rădiță Ruslan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (1) lit. a), b) și art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilite pedepsele:

- în baza art. 165 alin. (1) lit. a), b) Cod penal - sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea dreptului de a desfășura activitatea de administrator pe un termen de 3 ani;

- în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal - sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea dreptului de a desfășura activitatea de administrator pe un termen de 3 ani;

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor penale aplicate, inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 8 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea dreptului de a desfășura activitatea de administrator pe un termen de 5 ani.

În baza art. 85 Cod Penal, la pedeapsa stabilită, i s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată aplicată lui Rădiță Ruslan prin Decizia Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2018, stabilindu-i lui Rădiță Ruslan pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea

de dreptul de a desfășura activitatea de administrator și cu privarea de dreptul de a exercita o activitate legată de gestionarea bunurilor materiale și bănești pe un termen de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Rădiță Ruslan în perioada anului 2015, facându-i promisiuni, că îi va acorda de lucru la piață în Ucraina, l-a recrutat pe X, locuitor al XXXXX și prin înșelăciune l-a transportat în or. Cazirca, r-nul Vinița, unde amenințându-l cu aplicarea violenței fizice, i-a luat pașaportul și l-a impus să cerșească mijloace bănești, transportându-l cu automobilul dintr-un oraș în altul.

Astfel, acțiunile lui Rădiță Ruslan au fost încadrate în baza art. 165 alin. (1) lit. a), b) Cod penal, *Trafic de ființe umane – Recrutarea și transportarea, unei persoane în scop de exploatare pentru cerșetorie, săvârșită prin amenințarea cu aplicarea și aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, prin confiscarea documentelor prin înșelăciune;*

2.1 Tot el, în perioada anului 2015, prin înțelegere prealabilă și împreună cu soția sa Rădiță Carolina, facându-i promisiuni, că îi va acorda de lucru la piață în Ucraina, l-a recrutat pe X și prin înșelăciune l-a transportat în Federația Rusă, unde amenințându-l cu aplicarea violenței fizice, i-a luat pașaportul și l-a impus la muncă și să cerșească mijloace bănești, cu alte careva persoane.

Astfel, acțiunile lui Rădiță Ruslan au fost încadrate în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, *Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane, cu sau fără consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială sau necomercială, prin muncă sau servicii forțate, pentru cerșetorie, în sclavie sau în condiții similare sclaviei, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către inculpat, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu audierea părții vătămate și a inculpatului, invocând că partea vătămată X a arătat în ședința de judecată că acesta i-a oferit de lucru în calitate de realizator de marfa, el avea un comportament frumos față de partea vătămată și pașaportul acestuia nu i l-a luat. A adăugat că i-a dat mamei părții vătămate suma de 30 000 lei pentru lucru.

3.1 La data de 09.10.2019, avocatul Movilă Corina în numele inculpatului a depus plângere prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului deținătorului privind condițiile de detenție și reducerea pedepsei, motivând cererea prin prisma prevederilor art. 375, 385 alin.(5) Cod de procedură penală, art. 3 Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inculpatul Rădiță Ruslan s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în perioada 25.04.2016 până în prezent.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 octombrie 2019, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

S-a constatat încălcarea dreptului inculpatului privind condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți din perioada 25.04.2016 – 02.10.2019 fiind de 1 150 zile și i s-a redus din termenul de pedeapsă cu 2 300 zile.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță examinând cauza penală în privința lui Rădița Ruslan Boris a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate pe caz o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor.

Cât privește pedeapsa penală stabilită inculpatului Rădița Ruslan, instanța de apel, a considerat-o legală și întemeiată, motivată și legală atât sub aspect de fapt, cât și de drept deoarece prima instanță corect a ajuns la concluzia, că reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă în condițiile izolării acestuia de societate, aplicându-i just pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a desfășura activitatea de administrator pe un termen de 5 ani, ținându-se cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal precum și de prevederile art. 84 al. (1) și art. 85 Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a mai indicat că, pedeapsa este echitabilă circumstanțelor deoarece la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Rădița Ruslan s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului care la locul de trai se caracterizează pozitiv /f.d. 15,16, volumul I/, are la întreținere trei copii minori /f.d. 17/, anterior a fost condamnat, antecedentele penale nefiind stinse, astfel, nu au fost stabilite temeiuri de a interveni în sentința primei instanțe, soluția instanței privind individualizarea pedepsei lui Rădița Ruslan fiind una legală și întemeiată și urmează a fi păstrată fără modificări.

Instanța de apel a indicat că, plângerea avocatei Movilă Corina în interesele inculpatului Rădița Ruslan referitor la condițiile de detenție care afectează grav drepturile inculpatului în baza art.385 alin. (4) și (5) Cod de procedură penală, a considerat-o întemeiată și necesar de a o admite, cu constatarea încălcării drepturilor privind condițiile de detenție în privința inculpatului Rădița Ruslan pe perioada 29.06.2018-02.10.2019 și reducerea pedepsei cu 1150 zile.

În acest sens, instanța de apel a mai indicat că, s-a constatat o lipsă serioasă de spațiu într-o celulă de penitenciar, care este calificată de practica CEDO drept un factor care trebuie luat în considerare la stabilirea faptului dacă condițiile de detenție descrise sunt „degradante” în sensul art. 3 din Convenție CEDO.

La reducerea pedepsei instanța de apel a ținut cont de faptul, că Rădița Ruslan este condamnat anterior pe o altă sentință, fiind cumulate pedepsele prin noua sentință, însă inculpatul s-a aflat pe ambele cauze în arest preventiv pe perioada de 1150 zile și deoarece pedepsele stabilite prin diferite sentințe sau cumulat, termenul aflării în arest preventiv conform formulei de 2 zile închisoare pentru o zi de arest preventiv urmează a fi redus din termenul de pedeapsă stabilit prin noua sentință.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care a solicitat, casarea deciziei în latura constatării încălcării dreptului inculpatului privind

condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând:

- instanța de apel neîntemeiat a constatat că inculpatul s-a aflat în arest preventiv de la data de 25.04.2016 până la 02.10.2019, termenul fiind de 1 150 zile, deoarece, din momentul în care deja la 26.07.2018 în privința lui Rădiță Ruslan a fost pronunțată o sentință de condamnare, respectiv din data de 26.07.2018, inculpatul deja ispășea pedeapsa stabilită prin sentință, iar termenul de reducere a pedepsei în temeiul art. 385 Cod de procedură penală, urma a fi calculat de către instanța de apel până la 26.07.2018.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Conform art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a

fost individualizată și aplicată just, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali – vagi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul indică ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că: hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul invocat de recurent în prezentul recurs ordinar și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or, instanța de apel nu a clarificat obiectiv plângerea privind condițiile de detenție a inculpatului, adoptând o decizie neargumentată în această latură.

Colegiul penal lărgit acceptă argumentul recurentului precum că: *„instanța de apel neîntemeiat a constatat că inculpatul s-a aflat în arest preventiv de la data de 25.04.2016 până la 02.10.2019.”*

Instanța de apel adoptând soluția conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, nu a ținut cont că poate reduce pedeapsa doar pentru perioada de arest preventiv în prezenta cauză, iar aplicarea prevederilor art. 473² Cod de procedură penală, ține de competența judecătorului de instrucție conform art. 473³ Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal lărgit mai indică că, instanța de apel nu a motivat și nu a indicat prin ce se probează faptul că inculpatul s-a aflat în arest preventiv din 25.04.2016 până la data de 02.10.2019, or, conform materialelor din dosar, nu se confirmă faptul că inculpatul s-a aflat până la data de 02.10.2019 în arest preventiv. În sentință(f.d. 67 v. IV) figurează data – 21.04.2016, iar în plângerea avocatului (f.d. 138 v. IV) figurează data de 09.10.2019, nu 02.10.2019, ce provoacă neclaritate totală.

Mai mult, instanța de recurs mai indică, că la data de 26.07.2018 în privința inculpatului a fost pronunțată sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central, în cauza penală prezentă, astfel, din data de 26.07.2018 inculpatul a început să execute pedeapsa stabilită, drept urmare, inculpatul din data de 26.07.2018 nu mai executa măsura preventivă – arestul, asupra la ce instanța de apel nu s-a pronunțat clar în decizia adoptată.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel nu a intrat în esența cerinței avocatului cu privire la reducerea termenului de pedeapsă în baza condițiilor de detenție, și a emis o soluție în această parte care nu cuprinde motive clare.

7. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale –în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate și în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, în baza probelor cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, cu respectarea cerințelor art. 414, 415 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 octombrie 2019 în cauza penală privindu-l pe **Rădiță Ruslan XXXXX**, în partea constatării încălcării dreptului inculpatului privind condițiile de detenție în Penitenciarul – 11 Bălți cu reducerea termenului de pedeapsă cu 2 300 zile, dispune rejudecarea cauzei în această parte de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

În rest se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia în partea dispusă rejudecării nu se supune căilor de atac, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **14 mai 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor